

-Фрідман І.О. 90 с.в.р. 99 08.082.022
26.06.2024р
Гочуба С.В.Р. → РЕЦЕНЗІЯ Бодина В.А.
Ф.Е.И., професор

**кандидата економічних наук, доцента кафедри «Фінанси, облік та психологія» Українського державного університету науки та технологій
Топоркової Олени Анатоліївни
на дисертаційну роботу
Абрамова Микити Дмитровича на тему
«Формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії»,
що подана на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 051 «Економіка»**

Економічна безпека страхових компаній традиційно розглядається як здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати взяті на себе фінансові зобов'язання та ефективно управляти ризиками. Враховуючи специфічність страхових послуг, до учасників цього сектору економіки висуваються певні вимоги, а саме: наявність ефективної системи внутрішнього контролю, забезпечення безперервності діяльності, дотримання складових та пропорцій регулятивного капіталу, показників платоспроможності, диверсифікація інвестиційної діяльності тощо. Отже, систематичне та всебічне обстеження всіх аспектів функціонування страхової компанії набуває особливої актуальності.

У запропонованій на рецензування роботі окреслено актуальне наукове завдання, яке потребує вирішення – це розробка теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування комплексної діагностики для забезпечення економічної безпеки страхової компанії. Наголошено на необхідності розгляду процесу управління та забезпечення економічної безпеки страхових компаній з різних точок зору, з урахуванням специфіки кожної з них.

Дисертаційне дослідження є оригінальною, самостійною і завершеною науковою працею. Наукові результати, висновки та рекомендації, які виносяться на захист, є дійсно актуальними та відображають ґрунтовний підхід автора до вирішення поставленого наукового завдання. Про що свідчить виконаний автором детальний аналіз категоріального апарату та використаний математичний інструментарій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні та подальшому розвитку науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування комплексної діагностики для забезпечення економічної безпеки страхової компанії, а саме:

- розроблено модель інтегральної оцінки рівня економічної безпеки страхової компанії, яка наочно розкриває стан окремих її складових;
- удосконалено перелік функціональних складових економічної

безпеки страхової компанії, який дозволяє оцінювати стан та рівень економічної безпеки за групами як фінансових, так і нефінансових показників; підходи до управління ризиками страховика; уточнено зміст категорії «діагностика економічної безпеки страхової компанії»;

- набули подальшого розвитку методичні підходи до відбору та застосування показників комплексної діагностики економічної безпеки.

Зазначені наукові доробки здобувача знайшли відображення у публікаціях (переважно одноосібні статті у фахових виданнях). Результати дослідження доповідались на науково-практичних конференціях.

Робота характеризується логічною побудовою. Сформульована мета розкривається у завданнях, поставлених у роботі. За всіма завданнями отримані наукові положення та науково обґрунтовані результати, що у сукупності розв'язують важливе наукове завдання. Робота відповідає спеціальності 051 Економіка.

У роботі використовуються системний підхід та комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, які відповідають поставленим меті і завданням дослідження, та дозволили отримати обґрунтовані наукові результати.

Позитивним моментом є огляд сучасних концепцій діагностики страхових компаній і пропозиція автора використовувати системний підхід, враховуючи ключові риси ризик-оцінювання діяльності страхових компаній. А також інтерпретація інтегральної оцінки рівня економічної безпеки страхових компаній до умов воєнного стану в країні.

До отриманих і узагальнених в роботі результатів є такі зауваження:

1. Розкриваючи організаційну складову економічної безпеки страхової компанії (с. 44-45), автор наголошує на необхідності «інвестування в удосконалення своїх організаційних процесів, таких як автоматизація, оптимізація та стандартизація...». Наразі поняття «автоматизації» вже є застарілим. Необхідно застосовувати більш сучасні визначення: «цифровізація», «діджіталізація».

2. Табл. 1.9 – не зрозуміло яким чином здійснено ранжирування методів діагностики в контексті забезпечення економічної безпеки страхових компаній. І на підставі чого автор доходить висновку, що «методи побудови інтегральних показників та бальних оцінок, а також методи стохастичного факторного аналізу та оптимізаційного вирішення економічних завдань виявилися найбільш ефективними та універсальними у контексті діагностики економічної безпеки страхових компаній» (с. 84).

3. В дисертаційному дослідженні недостатньо уваги приділено Європейським стандартам платоспроможності страхових компаній та зміні

Регулятора.

4. В дослідженні недостатньо повно розглядається питання негативного впливу воєнного стану на рівень економічної безпеки страхових компаній. Доцільно було б врахувати сучасні фактори в моделі оцінки економічної безпеки та розробити спеціальні рекомендації для страхових компаній, які працюють в умовах воєнного стану (с. 179).

Зазначені зауваження є дискусійними і не зменшують цінності виконаного дослідження.

Таким чином, дисертаційна робота Абрамова Микити Дмитровича в цілому відповідає як формальним, так і змістовним вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – економіка. Оформлення наукового дослідження відповідає Вимогам, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами від 31.05.2019 р. № 759) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 (із змінами від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502). На підставі зазначеного вище, вважаємо, що автор дисертації Абрамов Микита Дмитрович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051-економіка.

Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку та психології
Українського державного університету
науки і технологій

